

[Morten Lange.]

i den retning. Nok er det ikke et udvalg, hvortil direkte og konkrete lovforslag kan henvises, og det er ikke at betragte, i hvert fald foreløbig, som et permanent landbrugsudvalg, men det indeholder noget af den samme idé. Skal vi sige, at i stedet for et permanent landbrugsudvalg får vi nu noget, som vel nærmest må betegnes som en landbrugsstudiekreds, og det kan også være ganske nyttigt for os alle. Vi må erindre, at i kraft af landbrugslovene fordeler vi under den ene eller anden form en støtte — jeg ved godt, at ordet „støtte“ er antastet, men det er i hvert fald en konsekvens af lovene — på ca. 1 milliard kr. om året. Der er ingen tvivl om, at grundlaget skal være bedre end det, vi har i øjeblikket, og et sådant studiekredsarbejde inden for folketingets rammer kan naturligvis gøre adskilligt for at forbedre grundlaget.

Hvis man fra forslagsstillernes side derimod stiller optimistiske forventninger til dette arbejde i retning af, at så skal det nok gå sådan, at man opnår en hel del af det, som det høje ting tidligere har taget afstand fra, så tror jeg, det er ubegrundet optimisme. Jeg tror ikke, der er nogen grund til at forvente, at vi skal finde frem til, at det er nye kornpriser eller nye kontanttilskud, der skal redde dansk landbrug. Jeg tror heller ikke, at lettelse af de faste ejendomsskatter, og hvad der ellers er, vil vise sig at være aktuelt og pege fremad. Jeg tror, at disse gamle krikker, disse gamle travere, kan man godt sende på destruktionsanstalten og sige, de har tjent deres tid. Vi må se nogle nye og bedre heste, hvis vi skal nå at få virkelig nye linjer frem til underbygning af den strukturændring, som jo er det hellige ord, når man snakker landbrugsproblemer i det høje ting. Men jeg er ikke i tvivl om, at netop under de former, som man kan benytte sig af i et sådant udvalg, vil man kunne nå frem til en række formuleringer, som vil vise sig at få betydning for det kommende lovgivningsarbejde.

Jeg er fuldstændig klar over, at der er en overlapning til jordlovskommissionen, men det synes jo, som om jordlovskommissionens tempo er beskedent, og jeg har også den opfattelse, at jordlovskommissionen vil være noget handicappet af de forskellige orga-

nisationers indflydelse på deres repræsentanter i kommissionen, og måske det var muligt for en gangs skyld i et udvalg i det høje ting at prøve på at finde ikke en vej, som nødvendigvis har organisationernes tilslutning, men den vej, som i almindelighed både dansk landbrug bedst. Hvis vi kan komme frem til et arbejde af den art i et sådant udvalg, er jeg sikker på, at det kan blive til gavn for den kommende lovgivning.

Det er foreslået, at man ser på sagen nærmere i et udvalg til undersøgelse af, om vi skal nedsætte et udvalg. Det kan jeg ikke have noget imod. Det må vel i så fald nærmest være et spørgsmål om diskussion om arbejdsform og arbejdsområde. Men jeg kan tilsige mit partis medvirken såvel til at behandle dette forslag videre som også til at arbejde inden for rammerne af det udvalg, hvis nedsættelse forslaget tilsigter.

Mose Hansen: Under debatten om de såkaldte helhedsløsningslove var jeg som mit partis ordfører, hvad angår landbrugslovene, inde på de store økonomiske vanskeligheder, dansk landbrug kæmper med. Årsagerne til disse vanskeligheder er flere, men det er vor opfattelse, at en betydelig del af landbrugets vanskeligheder i de senere år i særdeleshed skyldes de indgåede politiske forlig. Dertil kommer de afsætningsmæssige vanskeligheder, der yderligere blev forstærket ved afbrydelse af markedsforhandlingerne i Bruxelles i januar.

I tilslutning til det af det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen på venstres vegne fremsatte forslag til folketingsbeslutning mener jeg ikke, der er grund til på ny at optage en almindelig debat om vort syn på landbrugets forhold og den hidtil førte landbrugspolitik. Men jeg vil dog gerne sige, at der i dag i mange landbohjem hersker rådvildhed, skuffelse og frygt for den nærmeste fremtid. De, der har fulgt udviklingen inden for landbruget, har med bekymring set på de senere års udvikling økonomisk og socialt inden for landbruget, ikke alene på grund af virkningerne over for dem, der stadig er beskæftiget i landbruget, men også og ikke mindst på grund af det, de forringede økonomiske afsætningsmæssige forhold for landbruget kunne føre til for det øvrige samfund: tab af eksportindtægter, tab af valuta og nedgang i beskæftigelsen